

UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA

**HUBUNGAN ANTARA SOSIALISASI DENGAN BUDAYA POLITIK
KELAS MENEGAH MELAYU DI SHAH ALAM, SELANGOR DARUL
EHSAN**

WAN ARIFFIN BIN HAJI WAN AHMAD.

FEM 2005 1

**HUBUNGAN ANTARA SOSIALISASI DENGAN BUDAYA POLITIK KELAS
MENENGAH MELAYU DI SHAH ALAM, SELANGOR DARUL EHSAN**

Oleh

WAN ARIFFIN BIN HAJI WAN AHMAD

**Tesis ini disediakan bagi memenuhi keperluan untuk Ph.D
Di Fakulti Ekologi Manusia
Universiti Putra Malaysia**

Disember 2005

Kepada isteriku

Rosema binti Hussain

Anak-Anak ku yang disayangi

Wan Faiq Amsyar

Wan Aiman Khadija

Wan Raina Sofea

Abstrak tesis yang dikemukakan kepada Senat Universiti Putra Malaysia
sebagai memenuhi keperluan untuk ijazah Doktor Falsafah

**HUBUNGAN ANTARA SOSIALISASI DENGAN BUDAYA POLITIK KELAS
MENENGAH MELAYU DI SHAH ALAM, SELANGOR DARUL EHSAN**

Oleh

WAN ARIFFIN BIN HAJI WAN AHMAD

Disember 2005

Pengerusi: Profesor Jayum A. Jawan, PhD

Fakulti: Ekologi Manusia

Sosialisasi dan budaya politik merupakan satu bidang yang begitu menarik perhatian para sarjana politik. Sosialisasi politik pada dasarnya merupakan proses pengasuhan, pengajaran dan pemindahan nilai-nilai, lambang-lambang dan perlakuan politik yang tertentu dari satu generasi kepada generasi yang berikutnya. Proses pemindahan ini boleh berlaku sama ada oleh agen primer dan agen sekunder. Agen primer adalah terdiri daripada keluarga iaitu orang yang paling hampir dengan seseorang itu. Selain daripada itu agen sekunder juga penting dalam proses sosialisasi ini. Agen-agen itu ialah sekolah, persekitaran kerja dan media massa.

Agen-agen sosialisasi berperanan mengikut peringkat-peringkat yang tertentu. Pada peringkat awalnya seseorang itu di dedahkan kepada agen-agen primer kemudiannya diperkuatkan oleh agen-agen sekunder apabila semakin dewasa. Dapatan kajian menunjukkan bagi kelas menengah Melayu di Shah Alam Selangor Darul Ehsan tiada satu agen yang dominan dalam semua keadaan. Agen-agen berkenaan saling

pengaruh mempengaruhi dan saling lengkap melengkapi antara satu sama lain dalam mensosialisasikan seseorang itu.

Budaya politik pada dasarnya banyak dipengaruhi oleh proses sosialisasi yang telah dilalui oleh seseorang itu. Di dalam kebanyakan kes, jika proses sosialisasi yang telah dilalui adalah tinggi, kebiasaannya corak budaya politik adalah bersifat peserta, di mana masyarakat akan mengambil tahu terhadap isu-isu dan perkara-perkara politik yang terjadi atau berlaku disekeliling mereka. Jika sosialisasi politik yang dilalui adalah bersifat sederhana, maka budaya politik kebiasaannya adalah bersifat tertakluk peserta yang bermakna kepekaan masyarakat kepada lambang-lambang, nilai dan struktur politik adalah sederhana dan mereka hanya akan mengambil tahu mengenai isu-isu politik yang berkaitan dengan mereka semata-mata. Sebaliknya jika, sosialisasi yang dilalui oleh seorang itu adalah rendah, kebiasaannya budaya politik adalah bersifat tertakluk iaitu sifat yang pasif terhadap nilai, lambang-lambang dan struktur politik yang ada disekeliling mereka. Dalam hal ini, pada umumnya sifat budaya politik kelas menengah Melayu di Shah Alam, Selangor Darul Ehsan adalah bersifat tertakluk-peserta yang mana mereka akan mengambil tahu sebahagian daripada isu-isu, nilai dan struktur politik yang ada disekeliling mereka.

Dapatan kajian juga menunjukkan bahawa responden yang telah melalui proses sosialisasi yang tinggi, kebiasaannya kecenderungan untuk mereka terlibat dengan politik adalah lebih tinggi berbanding dengan mereka yang mengalami proses sosialisasi politik yang rendah.

Abstract of thesis presented to the Senate of Universiti Putra Malaysia in fulfilment
of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy

**THE RELATIONSHIP BETWEEN POLITICAL SOCIALIZATION AND
CULTURE AMONG MIDDLE CLASS MALAY OF SHAH ALAM,
SELANGOR DARUL EHSAN**

By

WAN ARIFFIN BIN HAJI WAN AHMAD

December 2005

Chairman: Profesor Jayum A. Jawan, PhD

Faculty: Human Ecology

Political socialization and culture is a field of study that continues to captivate scholars of politics. Political socialization is basically a process of teaching, learning and transferring of values, symbols and certain pattern of political behaviour from one generation to the next. The process occurs through both the primary as well as the secondary agents. Primary agents are comprised of family members or someone who is close to the individual. Secondary agents are also equally important in this socialization process. The latter comprises the school and the work environment as well as the mass media.

Various socialization agents play an important role in their respective stages. In an individual's early development, he or she is first exposed to the primary agents. As an individual grows, his or her view will be reinforced by secondary agents. Among the Malay middle class of Shah Alam, Selangor Darul Ehsan, the study showed that

there is no particular agent that really dominant in all situations. All the agents are competing as well as complementing each other.

Basically, the political culture of an individual is to a great extent influenced by the process of socialization that the individual went through. In most cases, where the socialization process has been intense (high), the pattern of political culture for such an individual tended to be of “participant” type where the individual will show concern for political issues as well as other issues that matter to him or her. If however, the individual has merely moderately gone through the socialization process, then his or her political outlook tended to be “subject” oriented. This means that his or her orientation is basically confined to knowing those political issues that are only relevant to him or her and nothing more. Alternatively, if the process had been low for the individual, he or she then would tend to develop a passive political outlook towards political values, symbols and structure. In this matter, the political culture of the middle class Malay of Shah Alam are more politically motivated, whereby they will either participate in the political process or take a more concerned approach to issues, values and political structure that surround them. Political culture is apparently passive towards values, symbols and political structure around them. In this matter, generally the political culture of middle class Malay in Shah Alam are more “participant” type whereby they will participate or concern only on certain issues, values and political structure around them.

The findings of the study showed that respondents who had gone through intense process of socialization are more inclined towards participating in the political process than those who had moderately gone through similar socialization process.

PENGHARGAAN

Sepanjang tempoh pengajian ini, penghargaan yang teramat sangat saya ingin tujukan kepada isteri tersayang Puan Rosema Hussain yang sentiasa memberi sokongan walaupun dalam kesibukan tugas sebagai seorang pendidik dan ibu kepada tiga orang anak. Buat anak-anak “Daddy”, Wan Faiq Amsyar, Wan Aiman Khadija dan Wan Raina Sofea sesungguhnya kehadiran mereka dalam hidup ini memberi erti yang cukup bermakna. Jadikanlah kejayaan “Daddy” sebagai satu perangsang untuk berjaya dalam hidup. Buat kedua ibu bapa ku yang amat disayangi Hajjah Aminah bt Bharu dan Haji Wan Ahmad Haji Wan Abd.Rahman, kejayaan ini sesungguhnya cukup bermakna buat mereka. Walaupun dibelenggui dengan kemiskinan namun kesedaran untuk memberi pelajaran pada anak-anak menjadi keutamaan. Pengorbanan ibu bapaku sebenarnya tidak terbalas. Kejayaan ini setidak-tidaknya menjadi bukti bahawa walaupun kita miskin tetapi jika terus berusaha serta berkat doa kedua ibu bapa, kita mampu mencapainya. Buat ibu dan ayahku tersayang tesis ini didedikasikan.

Penghargaan ini juga ditujukan khas buat Pengerusi Ahli Jawatankuasa Penyelia saya, Prof Dr. Jayum Anak Jawan, Ahli-Ahli Jawatankuasa Penyelia Prof Madya Dr.Zaid Ahmad dan Prof Madya Dr.Mohammad Agus Yussoff dari Universiti Kebangsaan Malaysia. Saya amat-amat menghargai kesabaran dan keprihatinan mereka yang tidak pernah jemu-jemu dalam memberi bimbingan, nasihat, bantuan, galakan serta tunjuk ajar yang tidak ternilai kepada saya sepanjang pengajian ini. Saya amat terhutang budi kepada mereka semua. Penghargaan terima kasih juga pada En.Nawi Abdullah, Pensyarah Fakulti Ekonomi,Universiti Malaya dan Superitenden Razali Adam, Ibu Pejabat Polis Shah Alam serta semua responden dalam semua perkara yang membantu menjayakan kajian ini.

Saya mengesahkan bahawa Jawatankuasa Pemeriksa bagi Wan Ariffin Haji Wan Ahmad telah mengadakan peperiksaan akhir pada 6 Disember 2005 untuk menilai tesis Doktor Falsafah beliau yang bertajuk “Hubungan antara Sosialisasi dengan Budaya Politik Kelas Menengah Melayu di Shah Alam, Selangor Darul Ehsan” mengikut Akta Universiti Pertanian Malaysia (Ijazah Lanjutan) 1980 dan Peraturan-peraturan Universiti Pertanian Malaysia (Ijazah Lanjutan) 1981. Jawatankuasa Pemeriksa memperakukan bahawa calon ini layak dianugerahi ijazah tersebut. Anggota Jawatankuasa Pemeriksa adalah seperti berikut:

Nobaya Ahmad, PhD

Pensyarah
Fakulti Ekologj Manusia
Universiti Putra Malaysia
(Pengerusi)

Zahid Emby, PhD

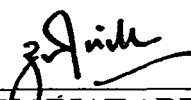
Pensyarah
Fakulti Ekologj Manusia
Universiti Putra Malaysia
(Pemeriksa Dalam)

Amini Amir Abdullah, PhD

Pensyarah
Pusat Islam
Universiti Putra Malaysia
(Pemeriksa Dalam)

Ahmad Atory Hussin, PhD

Profesor
Fakulti Pengurusan Awam dan Undang-Undang
Universiti Utara Malaysia
(Pemeriksa Luar)

ZAKARIAH ABD. RASHID, PhD
Profesor/Timbangan Dekan
Sekolah Pengajian Siswazah
Universiti Putra Malaysia

Tarikh: **19 JAN 2006**

Tesis ini telah diserahkan kepada Senat Universiti Putra Malaysia dan telah diterima sebagai memenuhi syarat-syarat keperluan untuk ijazah Doktor Falsafah. Anggota Jawatankuasa Penyeliaan adalah seperti berikut:

Profesor Jayum A. Jawan, PhD

Profesor
Fakulti Ekologi Manusia
Universiti Putra Malaysia
(Pengerusi)

Mohammad Agus Yusoff, PhD

Profesor Madya
Fakulti Pengajian Sejarah, Politik dan Strategi
Universiti Kebangsaan Malaysia
(Ahli)

Zaid Ahmad, PhD

Pensyarah Kanan
Fakulti Ekologi Manusia
Universiti Putra Malaysia
(Ahli)

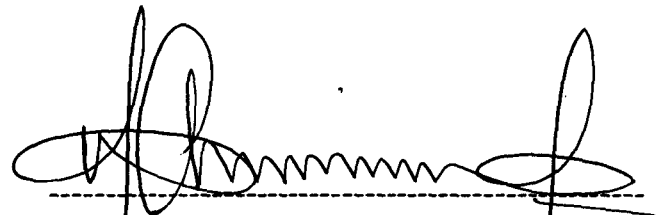

AINI IDERIS, PhD
Profesor/Timbalan Dekan
Sekolah Pengajian Siswazah
Universiti Putra Malaysia

Tarikh: **07 FEB 2006**

PERAKUAN

Saya mengakui bahawa tesis ini adalah hasil kerja saya yang asli melainkan petikan dan sedutan yang telah diberi penghargaan dalam tesis ini. Saya juga mengaku bahawa tesis ini tidak pernah dimajukan untuk ijazah lain di Universiti Putra Malaysia atau institusi-institusi yang lain.

WAN ARIFFIN BIN HAJI WAN AHMAD

Tarikh: 18 Jan 2006

JADUAL KANDUNGAN

	Halaman
DEDIKASI	3
ABSTRAK	4
ABSTRACT	6
PENGHARGAAN	8
LEMBARAN PENGESAHAN	9
PERAKUAN	11
SENARAI JADUAL	15
SENARAI RAJAH	19
SENARAI SINGKATAN PERKATAAN	20
 BAB	
I PENDAHULUAN	21
1.1 Pengenalan	21
1.2 Permasalahan Kajian	26
1.3 Objektif Kajian	36
1.4 Model Kajian	37
1.5 Kepentingan Kajian	41
1.6 Kaedah Penyelidikan	43
1.7 Kajian-Kajian Lepas	51
1.8 Latar Belakang Tempat Kajian	62
1.8.1 Perkembangan Shah Alam, Selangor Darul Ehsan	64
1.8.2 Penduduk dan Jumlah Hasil	65
1.8.3 Pembangunan dan Kemudahan di Shah Alam	65
1.8.4 Majlis Bandaraya Shah Alam (MBSA)	71
1.8.5 Perbadanan Kemajuan Negeri Selangor (PKNS)	73
1.9 Organisasi Kajian	74
 2 PENJELASAN KONSEP KAJIAN	77
2.1 Pengenalan	77
2.2 Konsep Kelas Menengah	77
2.3 Sosialisasi Politik	87
2.4 Budaya Politik	107
2.5 Rumusan	124
 3 KELAS MENENGAH MELAYU DI MALAYSIA	126
3.1 Pengenalan	126
3.2 Kelas Menengah Melayu Tradisional	127
3.3 Kelas Menengah Melayu di Zaman Kolonial	132
3.4 Kelas Menengah Melayu Selepas Kemerdekaan	138
3.5 Rumusan	154

4	KELAS MENENGAH MELAYU DI SHAH ALAM, SELANGOR DARUL EHSAN: SOSIALISASI, BUDAYA DAN PENYERTAAN POLITIK	157
4.1	Pengenalan	157
4.2	Latar Belakang Responden	158
4.2.1	Sektor Pekerjaan	158
4.2.2	Pendapatan Responden	161
4.2.3	Jantina dan Umur	162
4.2.4	Negeri Asal	163
4.2.5	Kelulusan Akademik	165
4.2.6	Taraf Perkahwinan	168
4.3	Kediaman dan Kelengkapan Rumah	169
4.4	Keahlian Parti	171
4.5	Dimensi Masa Lampau Respoden	172
4.5.1	Penglibatan Ibu Bapa Di Dalam Politik	180
4.6	Persekitaran Pembelajaran	189
4.6.1	Lokasi Sekolah Menengah Responden	200
4.6.2	Jawatan Pernah di sandang Sewaktu Bersekolah	201
4.7	Persekitaran Pekerjaan	204
4.8	Peranan Media Dalam Mensosialisasikan Kelas Menengah Melayu Di Shah Alam Selangor Darul Ehsan	209
4.9	Orientasi Penilaian	218
4.9.1	Penilaian Responden Terhadap Sistem Perlembagaan Malaysia	220
4.9.2	Penilaian Responden Terhadap Corak Kerajaan Dan Politik Malaysia	221
4.9.3	Penilaian Terhadap Jentera Pentadbiran Kerajaan	223
4.9.4	Sistem Ekonomi Malaysia	224
4.9.5	Polisi-Polisi Ekonomi Kerajaan	225
4.9.6	Dasar Ekonomi Baru (DEB) Untuk Membasmi Kemiskinan Dan Menyusun Semula Masyarakat	226
4.9.7	Sistem dan Dasar Pendidikan	228
4.9.8	Kestabilan Politik	230
4.9.9	Kebebasan Beragama	231
4.9.10	Hak Dan Kebebasan Individu	233
4.10	Orientasi Pengetahuan	234
4.10.1	Mendengar Ceramah Politik	236
4.10.2	Mendengar Kaset/CD Politik	237
4.10.3	Mendapat Pengetahuan Politik Melalui Perhimpunan Politik	239
4.10.4	Kekerapan Menghadiri Persidangan/ Seminar Politik	240
4.10.5	Kekerapan Mendengar Berita	241
4.10.6	Kekerapan Membaca Akhbar	243
4.10.7	Kekerapan Membaca Akhbar-Akhbar Politik Parti	245
4.10.8	Kekerapan Melawat Laman Web Parti Politik	247

	4.10.9 Kesungguhan Untuk Mendapatkan Maklumat Politik	248
4.11	Keterlibatan Dalam Kegiatan Politik Diperingkat Cawangan dan Pusat	250
4.12	Penglibatan Dalam Politik	254
4.13	Rumusan	261
5	SOSIALISASI POLITIK DAN TAHAP PENYERTAAN POLITIK	262
5.1	Pengenalan	262
5.2	Perhubungan Antara Tahap Sosialisai Politik Dengan Tahap Penyertaan Politik Responden	263
5.2.1	Taburan Tahap Sosialisasi Politik Dimensi Masa Lampau Dengan Tahap Penyertaan Politik Responden	264
5.2.2	Taburan Tahap Sosialisasi Politik Dimensi Keluarga Dengan Tahap Penyertaan Politik	266
5.2.3	Taburan Tahap Sosialisasi Politik Dimensi Pembelajaran Dengan Tahap Penyertaan Politik Responden	269
5.2.4	Taburan Tahap Sosialisasi Politik Dimensi Pekerjaan Dengan Tahap Penyertaan Politik Responden	274
5.2.5	Kesan Sosialisasi Politik Dimensi Media Terhadap Tahap Penyertaan Politik	276
5.3	Perbezaan Penyertaan Politik Mengikut Tahap Sosialisasi Masa Lampau, Keluarga, Pembelajaran, Pekerjaan dan Media	280
5.3.1	Perbezaan Penyertaan Politik Mengikut Tahap Sosialisasi Masa Lampau	281
5.3.2	Perbezaan Penyertaan Politik Mengikut Tahap Sosialisasi Keluarga	282
5.3.3	Perbezaan Tahap Penyertaan Politik Mengikut Tahap Sosialisasi Pembelajaran	284
5.3.4	Perbezaan Tahap Penyertaan Politik Mengikut Tahap Sosialisasi Pekerjaan	288
5.3.5	Perbezaan Tahap Penyertaan Politik Mengikut Tahap Sosialisasi Media	291
5.4	Rumusan	294
6	KESIMPULAN	296
6.1	Penemuan Kajian	296
6.2	Rumusan	300
	BIBLIOGRAFI	306
	BIODATA PENULIS	316
	LAMPIRAN	317

SENARAI JADUAL

Jadual	Halaman
Jadual 1.1: Jenis-jenis Budaya Politik	40
Jadual 2.4: Dimensi-dimensi Orientasi Politik	113
Jadual 4.1: Taburan Responden Mengikut Sektor Pekerjaan	158
Jadual 4.2: Sektor Pekerjaan Pasangan Responden	159
Jadual 4.3: Sektor Pekerjaan Bapa Responden	160
Jadual 4.4: Pendapatan Responden	161
Jadual 4.5: Responden Mengikut Jantina	163
Jadual 4.6: Responden Mengikut Umur	163
Jadual 4.7: Negeri Asal Responden	164
Jadual 4.8: Taburan Jenis Tempat Lahir Responden	165
Jadual 4.9: Kelulusan Akademik Responden	165
Jadual 4.10: Aliran Pendidikan Responden	167
Jadual 4.11: Taraf Perkahwinan Responden	169
Jadual 4.12: Jenis Pemilikan	169
Jadual 4.13 : Keahlian Parti	171
Jadual 4.14: Tahap Sosialisasi Politik Dimensi Masa Lampau	174
Jadual 4.15 : Persetujuan Responden Dalam Dimensi Masa Lampau	177
Jadual 4.16: Tahap Penglibatan Ibu Bapa Responden Di Dalam Politik	181
Jadual 4.17: Kekerapan Ibu Bapa Responden Terlibat Di Dalam Kegiatan Politik	184
Jadual 4.18: Pengaruh Parti Politik Ibu Bapa Kepada Parti Politik Responden	188
Jadual 4.19: Persekitaran Pembelajaran	191

Jadual 4.20: Persetujuan Responden Dalam Penglibatan Di Sekolah Menengah dan Institusi Pengajian Tinggi	194
Jadual 4.21: Lokasi Sekolah Menengah Responden	200
Jadual 4.22: Jawatan Yang Disandang Semasa Persekolahan Menengah	202
Jadual 4.23: Persekitaran Pekerjaan	205
Jadual 4.24: Persetujuan Responden Terhadap Persekitaran Pekerjaan	206
Jadual 4.25: Peranan Media Dalam Sosialisasi	211
Jadual 4.26: Tahap Kekerapan Menerima Maklumat Politik Daripada Media	211
Jadual 4.27: Penilaian Responden terhadap Aspek Kerajaan, Polisi Ekonomi dan Politik.	219
Jadual 4.28: Penilaian Responden Terhadap Sistem Perlembagaan Malaysia	220
Jadual 4.29: Penilaian Terhadap Corak Kerajaan Dan Politik Malaysia	222
Jadual 4.30: Penilaian Terhadap Jentera Pentadbiran Kerajaan	223
Jadual 4.31: Penilaian Responden Terhadap Sistem Ekonomi Malaysia	225
Jadual 4.32: Penilaian Responden Terhadap Polisi-Polisi Ekonomi Kerajaan	226
Jadual 4.33: Dasar Ekonomi Baru (DEB) Untuk Membasmi Kemiskinan Dan Menyusun Semula Masyarakat	228
Jadual 4.34: Penilaian Responden Terhadap Sistem Dan Dasar Pendidikan	229
Jadual 4.35: Penilaian Responden Terhadap Kestabilan Politik	230
Jadual 4.36: Penilaian Responden Terhadap Kebebasan Beragama	232
Jadual 4.37: Penilaian Responden Terhadap Hak Dan Kebebasan Individu	233
Jadual 4.38: Tahap Pengetahuan Politik	235
Jadual 4.39: Mendengar Ceramah Politik	237
Jadual 4.40: Mendengar Kaset/CD Politik	238
Jadual 4.41: Menghadiri Perhimpunan-Perhimpunan Politik	239
Jadual 4.42: Kekerapan Menghadiri Persidangan/Seminar Politik	241

Jadual 4.43: Mendengar Berita-Berita Politik Dari Televisyen	242
Jadual 4.44 Membaca Berita Politik Dari Akhbar-Akhbar Utama	244
Jadual 4.45: Membaca Berita Politik Dari Akhbar-Akhbar Parti	246
Jadual 4.46: Melawat Laman Web Parti Politik	247
Jadual 4.47: Sentiasa Berusaha Mendapatkan Maklumat Terkini Mengenai Politik Semasa	249
Jadual 4.48: Mengikuti Perkembangan Parti Di Peringkat Cawangan	251
Jadual 4.49: Mengikuti Perkembangan Parti Di Peringkat Bahagian	252
Jadual 4.50: Mengikuti Perkembangan Parti Di Peringkat Pusat	254
Jadual 4.51: Penglibatan Dalam Politik	256
Jadual 4.52: Tahap Kekerapan Penglibatan Responden Dalam Politik	259
Jadual 5.1: Perhubungan Antara Tahap Sosialisasi Politik Dimensi Masa Lampau, Keluarga, Pembelajaran, Pekerjaan dan Media Dengan Penyertaan Politik	264
Jadual 5.2: Perhubungan Antara Tahap Sosiolisasi Politik Dimensi Masa Lampau Dengan Tahap Penyertaan Politik	265
Jadual 5.3: Perhubungan Antara Tahap Sosiolisasi Politik Dimensi Keluarga Dengan Tahap Penyertaan Politik	268
Jadual 5.4: Perhubungan Antara Tahap Sosiolisasi Politik Dimensi Pembelajaran Dengan Tahap Penyertaan Politik	273
Jadual 5.5: Tahap Sosiolisasi Politik Dimensi Pekerjaan Dengan Tahap Penyertaan Politik	275
Jadual 5.6: Tahap Sosiolisasi Politik Dimensi Media Dengan Tahap Penyertaan Politik	279
Jadual 5.7: Perbezaan Penyertaan Politik Mengikut Tahap Sosialisasi Masa Lampau, Keluarga, Pembelajaran, Pekerjaan dan Media	281
Jadual 5.8: Purata Skor Penyertaan Politik Bagi Dimensi Sosialisasi Masa Lampau	282
Jadual 5.9: Purata Skor Penyertaan Politik Bagi Dimensi Sosialisasi Keluarga	285
Jadual 5.10: Purata Skor Penyertaan Politik Bagi Dimensi Sosialisasi Pembelajaran	287

Jadual 5.11: Purata Skor Penyertaan Politik Bagi Dimensi Sosialisasi Pekerjaan	290
Jadual 5.12: Purata Skor Penyertaan Politik Bagi Dimensi Media	293

SENARAI RAJAH

Rajah	Halaman
Rajah 1: Model Kajian	39
Rajah 2: Peta Shah Alam, (Pelan Warta 1190- Jan 1997)	66
Rajah 3: Model Sosialisasi Politik Rush dan Althorff	96
Rajah 4: Model Sosialisasi Beck	99

SENARAI SINGKATAN PERKATAAN

AUKU	Akta Universiti dan Kolej Universiti
BNM	Bank Negara Malaysia
DEB	Dasar Ekonomi Baru
FELDA	Federal Land Development Authority.
FELCRA	Federal Land Consolidation and Rehabilitation Authority.
HEP	Hal Ehwal Pelajar
MARA	Majlis Amanah Rakyat
MAS	Malay Administrative Service
MBSA	Majlis Bandaraya Shah Alam
MCS	Malayan Civil Service
MCKK	Malay College Kuala Kangsar
MPSA	Majlis Perbandaran Shah Alam
MU	Malayan Union
PBB	Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu
PBT	Pihak Berkuasa Tempatan
PKNS	Perbadanan Kemajuan Negeri Selangor
PTPL	Pusat Pendidikan Tinggi dan Pengurusan Lanjutan
SITC	Sultan Idris Training College
UM	Universiti Malaya
UIS	Universiti Industri Selangor
UiTM	Universiti Teknologi Mara
UKM	Universiti Kebangsaan Malaysia
UPM	Universiti Putra Malaysia

BAB I

PENDAHULUAN

1.1 PENGENALAN

Sejarah telah menunjukkan bahawa kemunculan kelas menengah telah menyebabkan berlakunya perubahan yang besar di dalam sistem politik, nilai, ekonomi dan sosial sesebuah negara. Kelas menengah ini telah menjadi penggerak utama dalam membangkang dan meruntuhkan sistem politik dan ekonomi monopolitik feodal pada abad ke 19. Revolusi Perancis, Jerman dan pergerakan anti-authoritarianisme Inggeris oleh usahawan-usahawan kelas menengah di negara-negara berkenaan adalah antara peristiwa-peristiwa sejarah yang telah menyebabkan berlakunya perubahan drastik di dalam sistem ekonomi dan politik (Batra R.N, 1978: 24-25; Knupffer G.,1975;147-152; Fink H., 1992:24-31; McNeill, 1994;692-704). Kesedaran dan gerakan kelas menengah ini bukan sahaja memberi kesan di negara berkenaan, malah ianya merebak ke seluruh dunia. Selain itu, kelas menengah ini juga telah berjaya mendesak kerajaan dan pemerintah merubah struktur perundangan, pentadbiran, ekonomi dan sosial bagi melindungi kepentingan mereka di samping memperjuangkan kepentingan masyarakat.

Apakah status kelas menengah ini telah mempengaruhi kesedaran, sikap dan gaya hidup serta nilai yang dipegang oleh mereka di dalam kehidupan seharian termasuk di dalam aktiviti-aktiviti dan kegiatan politik? Apakah proses

sosialisasi yang telah dilalui oleh kelas ini yang telah menyebabkan mereka terlibat di dalam kegiatan-kegiatan politik dan seterusnya sanggup memainkan peranan di dalam gerakan politik di sesebuah negara? Mills (1951:290) dalam kajiannya mendapati kelas menengah mempunyai kecederungan untuk meningkatkan keanggotaan dan penyertaan politik serta menonjolkan identifikasi politik mereka yang tersendiri. Dalam perkara ini, kelas menengah akan menggantikan kelas-kelas sosial yang lainnya sebagai kelas yang bakal menguasai masyarakat moden. Selain itu, kelas menengah akan sentiasa berusaha untuk menambah bilangan anggota dan seterusnya meningkatkan penguasaan politik di dalam sesuatu sistem politik. Dalam aspek penguasaan politik ini, kelas menengah memainkan peranan yang penting dalam menentukan pembahagian kuasa di dalam kelas-kelas di dalam sesebuah masyarakat. Anggota kelas menengah akan mengambil alih peranan yang dimainkan oleh kelas menengah lama atau golongan feudal, seterusnya akan mengubahsuaikan peranan mereka supaya dapat diaplikasikan dalam kehidupan bermasyarakat bersesuaian dengan keinginan dan kehendak mereka. Johnson (1985) mendapati bahawa peranan yang dimainkan oleh kelas menengah adalah amat penting dan mereka merupakan antara penentu utama corak kepimpinan politik di sesebuah negara terutamanya di negara-negara dunia ketiga. Beliau menambah lagi dengan mengatakan kewujudan kelas menengah sebagai sesuatu yang mencetuskan perubahan sosial.(Johnson, 1985).

Bilangan ahli yang kian bertambah dan wujudnya kesedaran serta persamaan dikalangan kelas menengah bahawa mereka boleh berperanan dalam

mengerakan masyarakat, maka kelas menengah ini mula berusaha untuk meningkat penglibatan mereka dalam masyarakat termasuklah politik. Dengan kedudukan, keupayaan dan kebolehan kelas ini berusaha untuk melakukan perubahan-perubahan di dalam struktur sosial, politik dan ekonomi yang ada, terutamanya untuk meningkat dan menambah peranan kumpulan kelas menengah di dalam struktur politik, ekonomi dan sosial yang ada pada ketika itu. Perubahan-perubahan dan peranan ini menjadikan kumpulan kelas menengah ini sebagai agen perubahan yang penting kepada sesebuah masyarakat berkenaan. Dengan kata lainnya, kelas menengah di sesebuah negara itu merupakan agen perubahan sosial yang penting dalam segenap peringkat kehidupan bermasyarakat termasuklah politik. Selain daripada itu, kelas menengah ini juga berusaha untuk meningkatkan kesedaran tentang ciri-ciri persamaan yang ada dikalangan mereka yang boleh dijadikan sebagai agen penyatuan dan seterusnya menjadi penggerak ke arah kesedaran kelas. Perkara ini adalah sebagaimana yang diutarakan oleh Giddens (1973) yang mengemukakan persoalan tentang kesedaran kelas yang berasaskan kepada persamaan-persamaan anggota di dalam kelas berkenaan. Persamaan-persamaan yang ada pada anggota-anggota di dalam kelas berkenaan akan mewujudkan kesedaran kelas berkenaan dan hal ini termasuklah kepada kelas menengah. Kesedaran berkenaan beransur-ansur mewujudkan satu "*revolutionary class consciousness*". Giddens (1973:111) menggambarkan keadaan ini sebagai

Recognition of the possibility of an overall reorganization in the institutional mediation of power and a belief that such a reorganization can be brought about by class action.

Dengan wujudnya kesedaran kelas keupayaan kelas ini terutamanya kelas menengah, maka mereka telah memainkan peranan mereka sebagai agen perubahan dan penggerak kepada sesebuah masyarakat. Kesedaran kelas ini berpunca daripada proses sosialisasi yang telah dilalui oleh kelas berkenaan oleh agen-agen yang ada disekeliling mereka yang membentuk pandangan sikap dan nilai mereka terhadap apa yang ada di sekeliling mereka. Dengan adanya kesedaran inilah, kelas ini menggerakkan masyarakat yang ada disekeliling mereka ke arah yang lebih baik lagi.

Kesedaran tentang fungsi dan peranan sebagai agen pemodenan, perubahan dan pembaharuan kepada masyarakat bukan sahaja terjadi di negara-negara maju semata-mata, tetapi fenomena ini juga merebak ke negara-negara sedang membangun dan negara-negara dunia ketiga termasuklah Malaysia. Kelas menengah, terutamanya kelas menengah Melayu telah memainkan peranan yang besar dalam merubah, mencorak dan membangunkan struktur politik Malaysia. Kesedaran tentang peranan kelas ini dalam masyarakat adalah hasil daripada perubahan-perubahan yang berlaku disekeliling mereka yang telah mencorakkan pemikiran dan tindakan mereka terhadap keadaan yang sedang dihadapi. Perubahan dan kesedaran kelas ini berubah dari semasa ke semasa. Pada zaman kesultanan Melayu, kelas ini mempunyai peranan mereka yang tersendiri dan apabila kuasa penjajahan masuk, peranan mereka juga mengalami perubahan dan ianya semakin meningkat apabila negara mencapai kemerdekaan daripada kuasa-kuasa penjajahan. Kelas menengah ini penting sebagai agen perubahan, pembaharuan dan pemodenan masyarakat adalah kerana keupayaan intelektual, ekonomi, kedudukan sosial dan kebolehan-

kebolehan yang tertentu yang dimiliki oleh mereka. Dengan kesedaran dan keupayaan inilah mereka menjadi agen yang dominan dan penting dalam masyarakat. Peranan kumpulan ini masih penting di dalam mencorakkan nilai, ekonomi, pentadbiran dan politik di Malaysia hari ini dan pada masa akan datang. Dalam perspektif yang lain, kelas menengah Melayu terutamanya kelas menengah Melayu bandar kian bertambah dan akan bertambah dari semasa ke semasa selaras dengan perkembangan negara. Memandangkan betapa pentingnya kumpulan ini dalam masyarakat dan struktur politik Malaysia, adalah wajar mengetahui kedudukan kumpulan ini terutamanya proses sosialisasi yang telah mereka lalui dan kesannya ke atas politik Malaysia hari ini dan impaknya pada masa-masa akan datang.

Bagi tujuan kajian ini, penulis akan menggunakan beberapa kriteria untuk mengenal pasti kelas menengah Melayu di Shah Alam. Kriteria pertama yang digunakan ialah pekerjaan iaitu akan diambil kira pegawai dan kakitangan kerajaan dalam tingkatan pengurusan dan profesional mengikut skim Sistem Saraan Baru atau mereka yang berada dalam Gred 41 dan ke atas sebagai mewakili kelas menengah. Sementara bagi pekerja swasta, pula ialah mereka yang berada di tahap pengurusan syarikat. Kriteria kedua yang digunakan ialah pendidikan iaitu mereka yang sekurang-kurangnya mendapat pendidikan tahap diploma atau yang setaraf dengannya ke atas. Ketiga, mereka yang mempunyai pendapatan bulanan sekurang-kurangnya RM1,500 sebulan. Keempat, mereka yang tinggal di dalam rumah yang selesa (samada menyewa atau rumah sendiri) yang menikmati kemudahan-kemudahan yang tertentu yang boleh mencirikan kehidupan moden dan status di dalam masyarakat.